

ELS LLIBRES I ELS AUTORS

SARA LLORENS DE SERRA: *Llibre del Cor, Perpinyà, 1954.*—Manuel Serra i Moret s'adreça al lector en el prefaci del llibre, que reproduïm íntegrament: «És en el compliment d'una disposició expressa de l'autora que dono a l'estampa i al públic aquest breuari íntim de l'excelsa companya de la meua vida, el text del qual és, com pertoca, la fidel transcripció de l'original. Escrit fa algunes dècades, per mi desconegut fins ara, com la llum dels astres allunyats, arriba subtilitzat pel temps i la distància —la noció pura i matemàtica que ens fem de l'infinit. En aquest infinit, divers i únic, l'ànima d'ella, entrefilada, indestriable de la meua, parla un llenguatge que no tots podran entendre i que fou la nostra parla fins aquell instant que ella va exhalar la vida en els meus braços i va dir-me amb un esguard benigne el que la mort no li deixava dir amb l'aflluència del seu cant nupcial. I en la solitud i orfanesa dels meus darrers dies, segello amb el meu nom el mot final d'aquest diàleg que no es reprendrà mai més.» I cal ara reproduir unes paraules de l'autora en el pròleg del llibre; sinceres com tot el que ha escrit, n'expliquen ben clarament l'abast: «Heus ací creients, heus ací escèptics, un llibre de fe: de fe en la vida, de fe en la benaurança de viure. És un llibre senzill —pueril i tot per a segons qui. No hi ha acció. Hi ha només impressions d'estat d'esperit, clixés d'hores corrents del meu no gens accidentat viure...»

És un llibre íntim, com un diari secret, on l'ànima s'aboca pura. És la recerca de l'autora per l'autora: una recerca profunda. Els mots pursa, honestat, sinceritat, us vénen al pensament mentre gireu els fulls del *Llibre del Cor*. Sara Llorens de Serra fou una dona de sensibilitat exquisida i el seu llibre vessa la diafanitat dels seus sentiments. Projecta un clima d'amor que envolta totes les seves coses: l'estimat, la casa, la gent, els objectes... I el clima trascendeix del llibre i subjuga el lector, que se sent transportat a un món de somni, diríeu que irreal de tan bell.—M. A. E.

PERE FOIX: *Pancho Villa*. Editorial México-Lee, 1955.—Pere Foix ha estudiat íntegrament la vida i els homes del país que ens acull. L'escriptor ha entrat en un difícil terreny del qual se'n surt airoso gràcies a la seva equanimitat. A aquest *Pancho Villa* el precedeixen ja Juárez i Cárdenas, biografats per ell mateix. En el treball que comentem Pere Foix fa una considerable aportació a la biografia del discutit personatge que, als quaranta anys d'haver estat assassinat, encara suscita controvèrsies. Pere Foix ha reunit acuradament totes les dades possibles —conegudes unes i inèdites fins ara moltes altres— i li han fornit el material per una biografia novel·lada, comprensiva i favorablement disculpadora de les febleses de l'heroi biografat. El gènere, mig imaginatiu i mig històric, comporta alguns inconvenients i la mateixa vehemència que Pere Foix posa en tractar el seu personatge li fa cometre errors d'interpretació, atribuint-li pensaments poc probables en el biografat, espe-

cialment quan el noi Doroteo Arango només tenia setze anys. El diàleg sol ésser desigual: hi ha moments que els personatges parlen com els de les sarsueles espanyoles, però amb mexicanismes que espurnegen la conversa. Però aquest defecte, ben petit, és compensat amb escreix pel contingut documental, abundós i precís, de la biografia de Doroteo Arango i la converteixen en un llibre d'obligada consulta.—R. E.

VICENÇ RIERA I LLORCA: *Catalunya en la Corona d'Aragó* (Premi Serra Hunter als Jocs Florals del 1955), Monografies Bages, Mèxic, 1955.—Vicenç Riera Llorca ha escrit succintament la història de Catalunya que va dels segles onzè al quinzè, d'una manera planera i força objectiva, de cara a un públic no iniciat. El treball ha estat concebut amb mires didàctiques, especialment de cara als joves, i cal dir que l'autor ha reeixit folgadamente. Fa com un encertat compendi d'un dels períodes més densos i definitius de la nostra història i aportarà elements de judici a aquella gent que, deslligada de les fonts originals, li manca la documentació necessària per arribar a establir un sòlid criteri. L'edició és molt acurada, i pulera la presentació. El breu prefaci de F. Ferrer i Duran explica amb justesa la tasca que haurien de dur a terme els autèntics historiadors —posa a l'autor com a exemple— i no pas la que realitzen els historiadors anticatalans «que ara fan catalanisme amb la trista preocupació de no desagradar massa els que mal·manen a casa nostra».—J. P.

PERE CALDERS: *Cròniques de la veritat oculta* (Premi Víctor Ca-

talà, 1954), Editorial Selecta, Barcelona, 1955.—Un nodrit aplec de contes, molts ja publicats a Amèrica i altres inèdits, formen l'extraordinari llibre que ressenyem. La figura literària de Pere Calders ha anat creixent cada vegada més en aquest exili nostre i ha atès el lloc més alt entre els actuals narradors en la nostra llengua. És, sense dubtes, el millor contista català actual i, també, el de més extensa projecció internacional. Joan Triadú, en el pròleg de les *Cròniques de la veritat oculta*, diu amb un agut sentit de penetració: «...Llegeixo, però, a l'atzar. Els primers dos o tres contes amb que topo em fan creure que es tracta d'obres humorístiques, contades amb molta d'imaginació, però amb un aire d'assossec, de certa bonhomia, de bell sentit comú. És un estil de gravetat catalana, franca, contundent.» I segueix: «Aniré més enllà, encuriosit, i el que em sorprèn tot seguit és la fantasia. Homes que es mouen amb una aparent normalitat entre fantàstiques possibilitats, de les quals treuen partit sense meravellar-se'n. Sembla que diguin: «La veritat? Deu ésser la veritat oficial, o la veritat vulgar, la lògica, racional...» Ells en tenen una altra. Són éssers creats per mitjà d'un poeta, quasi criatures indirectes de Déu. He de rectificar, doncs, la primera impressió: hi ha quelcom més que humor, i àdhuc que sàtira, en tot això. L'esperit, potser, resta al fons, per tal de donar el to, el color, el sosteniment de la superfície primera, per la qual passa el lector a submergir-se.» Joan Triadú diu més avall: «Estic llegint, ho sé, les millors pàgines d'aquest home, l'autor. Em quedo —ara ja ho he destriat bé— amb la seva profunda filosofia, lírica i tràgica, amb la seva transcendent solitud, i sobretot amb la seva tragèdia espectral, vivent, més actual que un mal somni...» Reproduïm, encara, les paraules finals del pròleg: «No és necessari, en fi, un estudi literari per tal d'adonar-se que aquesta obra i aquests personatges de Pere Calders passen a unitats de primera línia dins la literatura catalana, en la seva lluita per universalitzar-se, per no convertir-se en gloriosa història passada i delícios folklore present.» Els contes de Pere Calders estan aplegats en tres parts: *La imprevista certesa*, *Ver, però inexplicable* i *L'escenari desconcertant*. L'edició de la Selecta, acuradíssima com ja és costum.—A. V.

RESTAURANT **B**ELLINGHAUSEN

Especialitats de la cuina catalana

LONDRES, 95 • TEL. 14-18-70 • MEXIC, D. F.